- Суретте не көріп тұрсыздар?
- Бұл тұлғалар қандай сезімде деп ойлайсыздар?
- Қандай оқиғаға, тақырыпқа қатысты?

САБАҚ ТАҚЫРЫБЫ:

Исатай мен Махамбетті қандай ортақ идея біріктірді?

- **Оқу мақсаттары:**

- *-Халықтың отаршылдық саясатқа қарсы азаттық күресінің мәні мен маңызын түсінеді*

- *-Тарихи оқиғаға сипаттама беру үшін әр түрлі дерек көздерінен алынған ақпараттар бойынша қорытынды жасайды*

С.Датұлы, К. Қасымұлы, Ж. Нұрмұхамедұлының ұлт-азаттық күресіндегі   жетекшілік рольдерін салыстырады

Жетістік критерийлері

- **Білу және түсіну**
- Көтерілістің себептерін, басты оқиғаларды біледі, көтерілісшілердің мақсаттарын түсінеді.

- **Зерттеушілік дағды**
- Көтеріліс барысына әсер еткен үш негізгі оқиғаны анықтайды, дәлел мен дәйек келтіреді

- **Сыни ойлау**
- Көтерілістің маңызды тұлғаларын (үшеуін) анықтайды, маңыздылығын түсіндіреді, олардың іс әрекетін салыстырады, баға береді

2. Тарихи оқиғалар мен фактілерді тұжырымдау

- *Диалог құруға /жазылымға қажетті сөздер топтамасы:*
- *Патша өкіметінің көздеген мақсаты...*
- *Көтерілістің нәтижесінде...*
- *Исатай мен Махамбет көтерілісінің ерекшелігі...*
- *Көтерілістің жеңілу себебі.....*
- *Қазақ жерлерінің Ресей империясына толықтай қосылудың қысқа мерзімді/орта мерзімді/ұзақ мерзімді салдарлары...*
- *Келесі себептер/факторлар әлеуметтік/экономикалық/саяси/мәдени болып табылады.*
- *Ең басты өзгерістер / жетістіктер болды…*
- *X Y қарағанда маңыздырақ болды, өйткені…*

Тапсырма:
Б Мәтіндер мен құжаттармен жұмыс.

- І-топ
  ІІ-топ
  ІІІ-топ
  ІV топ

Бөкей Ордасының құрылуы

Халықтың саяси, әлеуметтік-экономикалық жағдайы

Исатай мен Махамбет көтерілісінің басталу себептері және барысы

Исатай мен Махамбет көтерілісінің жеңілу себептері және нәтижесі

Өзара бағалау

- Жасыл түс - бәрі түсінікті
- Сары түс – әлі сұрақтарым бар
- Қызыл түс – түсініксіз жерлері көбірек болды

Исатай мен Махамбетті қандай ортақ идея біріктірді?

-

-

-

-

САБАҚ ТАҚЫРЫБЫ:

Исатай мен Махамбетті қандай ортақ идея біріктірді?

Бейнематериал

http://lms.nci.kz/history/view?f=190&id=8&lang=kaz

- Не көрдіңіздер?
- Не естідіңіздер?

Топтық жұмыс

Маңызды деген үш тұлғаны, көтеріліс барысына әсер еткен үш негізгі оқиғаны анықтау

5R Исатай мен Махамбет көтерілісінің Қазақстан тарихындағы маңыздылығы

Есте қалатын

- Бұны есте сақтайдыма?
- Кім?
- Қайда?

Нәтижелі

- Бұл оқиғалар неге алып келді?
- Жағымды немесе жағымсыз нәтижеле

Айрықша/мә

- Нақты сол уақытта қандай көрініс

Резонансты

- Бүгінгі күнгі біздің мәдениетте бұл оқиға

Айқындайтын/бағасқа да қырларды түсінуге

- Берілген оқиға сол уақыттағы
- Бүгінгі күнгі

Рефлексия

Ақиқат

Жалған

Ақиқат **Жалған**

Тұжырымдар:

1. Исатай мен Махамбет көтерілісінің нәтижесі отаршылдық саясатты жойды.
2. Исатай мен Махамбеттің көтерілісіне басталуына түрткі болған себеп – Қарауылқожа Бабажановтың озбырлығы.
3. Исатай мен Махамбет көтерілісі 1836-38 жылдары болды.
4. Бөкей Ордасы қазіргі Орал қаласының территориясында орналасқан.
5. С. Датұлы, К. Қасымұлы, Ж. Нұрмұхамедұлы бастаған ұлт-азаттық көтерілстердің басты мақсаты – патша

Оқыту ресурстары

1. Қазақстан тарихы (көне заманнан бүгінгі дейін). Бес томдық. III т. – Алматы: «Атамұра», 2010 ж.
2. Қазақстан тарихы, 8-сынып, Қабылдинов З.Е., Қайыпбаева А.Т., Алматы Атамұра 2008
3. Қазақстанның саяси картасы және контурлық карта.
4. М. Өтемісұлы өлеңдері. 59 бет.
5. Махамбеттің өлеңдері: «Ереуіл атқа ер салмай», «Қызғыш құс», «Сұлтан Баймағанбетке айтқаны»
6. Қазақтардың (1836-1838) халық-азаттық жылдардағы қозғалысы = Народно-освободительное движение казахов (1836-1838) годах [Текст]: Құжаттар, материалдар, мақалалар / Қазақстан Республикасының Ғылым Академиясы.- Алма-Ата "Ғылым", 1992.- http://www.nlrk.kz/data11/result/ebook_220/index.html
7. Қазақстанның Мәдени мұрасы
8. http://www.youtube.com/watch?v=C03wdIQJn9E
9. http://www.youtube.com/watch?v=xc6Kp32pL8o
10. http://www.madenimura.kz/kk/culture-legacy/books/book/kazak-edebieti-enciklopedialyk-anyktamalyk?category=all&page=4

Тапсырма:

1. *Бөкей Ордасы қашан,қай жерде құрылды?*
2. *Бөкей Ордасында көтеріліс қай жылдары болды және оның басшылары кімдер?*
3. *Көтерілістің негізгі себептері қандай?*
4. *Көтерілістің басталып кетуіне түрткі болған жағдай?*
5. *Көтерілісшілер мен патша әскерлерімен біріккен Жәңгір жасағымен арасындағы негізгі шайқас қай жерлерде болды?*
6. *Екі жақтың арасында болған шайқастың нәтижесі?*
7. *Көтерілістің жеңіліске ұшырауының негізгі себептері н болды?*
8. *Көтерілістің салдары мен тарихи маңыздары*
9. *қандай?*

Исатай мен Махамбет бастаған көтеріліс.

Көтерілістің негізгі себептері:

- - Ақшалай салықтың өсуі;
- - Күз сайын әр шаңырақтың хан сарайының мұқтажына құны 70 сомдық жылқы беруге міндеттенуі;
- - Көшіп-қонғаны, шөп жинағаны , орыс помещиктерінің шабындығын басып өткені үшін салық төлеуі;
- - Жәңгір ханның әділетсіздігі мен рақымсыздығы.
- Ресейдің отаршылдық саясаты

Исатай мен Махамбет бастаған көтеріліс.

- Көтерілістің негізгі қозғаушы күші-шаруалар, сонымен бірге оған старшын, билер де қатысты. Көтеріліс басшылары Исатай Тайманұлы, Махамбет Өтемісұлы.

Исатай мен Махамбет бастаған көтеріліс.

Көтерілістің басты мақсаты:

- Хан озбырлығына шек қою.
- Шаруалар жағдайын жақсарту.
- Жер мәселесіндегі патша үкіметінің отаршылдық саясатын өзгерту.
- Әскери бекіністердің салынуын тоқтату.

Исатай мен Махамбет бастаған көтеріліс.

Көтерілістің жеңілу себептері.

- Үстем тап өкілдерінің опаздығы.

- Көтеріліс басшыларының Кіші жүздегі және Ішкі Ордадағы көтерілістерді біріктіре алмады.

- Қару – жарақтың теңсіздігі.

- Стихиялығы, ұйымшылдықтың жеткіліксіздігі.

- Патша үкіметінің жазалау отрядтарының күші басым болуы.

- Көтерілісшілердің бір бөлігінің өз ісіне сенімсіз болуы.

- Көтеріліс жергілікті (локальдық) сипатта болды.

Исатай мен Махамбет бастаған көтеріліс.

Нәтижесі:

- Салық мөлшеріне шек қойылды.
- Патша үкіметі қазақ старшиндарымен санасатын болды.
- Ішкі Ордадағы хандық биліктің әлсірегендігін дәлелдеді.
- Қазақ феодалдарының отаршылдық басқарумен байланыста екенін көрсетті.
- Әртүрлі халықтардың қанаушыларға қарсы бірігіп күресуінің негізі қаланды.

Исатай мен Махамбет бастаған көтеріліс.

Көтерілістің тарихи маңызы:

- 1836 – 1838 жылдардағы көтерілістің тарихи маңызы зор болды.
- 1. Жәңгір хан және оның маңайындағылардың озбырлығына белгілі дәрежеде шек қойылды.
- 2. Патша үкіметі аз болса да, көтеріліске қатысқан қазақ ауылдарының мүдделерімен санаса бастады.
- 3. Көтеріліс қазақ үстем тап – феодалдарының опасыздығын дәлелдеді.